4.4.2018

KOPIOSTO
TEKIJÄNOIKEUSJÄRJESTÖ

EDUSKUNNAN LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNALLE

Kopiosto ry:n kirjallinen asiantuntijalausunto

Asia: U 61/2016 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden tiettyihin verkkolähetyksiin ja televisio- ja radio-ohjelmien edelleenlähetyksiin sovellettavien tekijänoikeuden ja lähioikeuksien käyttämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta (asetus TV- ja radio-ohjelmien verkkolähetyksistä).

+++

Kopiosto ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta. Pidämme tärkeänä, että sopimuslisenssijärjestelmän asema eräänä keskeisenä eurooppalaisena tekijänoikeuksien yhteishallinnoinnin muotona säilyy ja vahvistuu.

Kopiosto

- kannattaa asetusehdotuksen tavoitetta laajentaa edelleenlähettämisen käsitettä yhteisössä teknologianeutraaliin suuntaan kattamaan kaikenlaiset suljetut verkot, riippumatta toteutustavasta. Tämä vastaisi nykyistä yhteisösääntelyä paremmin Suomessa jo vallitsevaa oikeudellista tilaa.
- pitää tärkeänä, että signaalin saamisen teknisestä toteutustavasta edelleenlähetystilanteessa (*direct injection*) ei säädettäisi tässä yhteydessä. Tämä vastaa myös aikaisemmin sivistysvaliokunnassa omaksuttua kantaa (SiVM 27/2014).
- toteaa, että asiasta olisi tullut säätää direktiivillä, joka olisi paremmin taannut sen, että asiassa säilyy myös kansallista liikkumavaraa.

Kopioston kanta ehdotukseen on varauksellinen siltä osin, että

- sääntelyehdotus vaikuttaa kannustavan lähettäjäyrityksiä hankkimaan itselleen kaikki taloudelliset oikeudet. Kysymys siitä, missä määrin lähettäjäyritysten on syytä hankkia itselleen oikeuksia ensinnä tekijöiltä ja toiseksi tuotantoyhtiöiltä, on paras jättää markkinoilla toimivien itsensä ratkaistaviksi.
- alkuperämaaperiaatetta ei tulisi laajentaa tietoverkkoihin.
- asetusluonnoksen määritelmät ovat monilta osin vaikeaselkoisia tai epäselviä, esimerkiksi ”oheispalvelun” keskeinen käsite jää melko avoimeksi.

Yksityiskohtaiset perustelut

Edelleen lähettäminen

- Satelliitti- ja kaapelidirektiivin ja sen mukainen kansallisen lainsäädännön mukainen malli, jossa tv-lähetyksen edelleen lähettäjä on voinut hankkia kattavan luvan oman jäsenvaltionsa yhteisvalvontajärjestöstä, on ollut toimiva tapa varmistaa rajat ylittävien tv-lähetysten kaapeleitse tapahtuva edelleen lähettäminen toisessa jäsenvaltiossa siten, että oikeudenhaltijat ovat saaneet tästä käytöstä korvauksen. Vastaava tapa on toimiva ratkaisu lisensioida toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien tv-lähetysten edelleen lähettäminen myös nyt asetusehdotuksessa esitetyillä tekniikoilla.

  ➔ Kopiosto pitää asetusehdotuksessa esitettyä edelleen lähettämisen lisensiointia kollektiivihallinnoinnin kautta onnistuneena ja kannatettavana.

- Suomen edelleen lähettämiseen liittyvä tekijänoikeuslainsäädäntö on jo tällä hetkellä teknologianeutraali. Näin ollen laajennus ei muuttaisi käytännössä vallitsevaa tilannetta Suomessa. Kopiosto lisensioi edelleen lähettämistä kaapeli-, iptv- ja maanpäällisissä verkoissa sekä myös internetin kautta tapahtuvaa edelleen lähettämistä (ns. OTT).

- Satelliitti- ja kaapelidirektiivin ja kansallisen lainsäädännön mukainen edelleen lähettämisen lisensiointimalli olisi syytä nyt asetusehdotuksella neuvoston yleisnäkemyksen mukaisesti ulottaa koskemaan myös avoimen internetin välityksellä rajatulle vastaanottajajoukolle tapahtuvaa edelleen lähettämistä (ns. OTT).

- Koska kyse on satelliitti- ja kaapelidirektiivin jatkeesta ja modernisoinnista, olisi Kopioston mielestä tavoitteet saavutettavissa myös direktiivillä nyt esitetyn asetuksen sijaan. Kopiosto yhtyy U-kirjelmässä esitettyyn kantaan, jonka mukaan valittu sääntelyväline, suoraan sovellettava asetus, saattaa aiheuttaa joitakin ongelmia suhteessa olemassa olevaan lainsäädäntöön. Satelliitti- ja kaapelidirektiivi jättää kansallista liikkumavaraa. Tätä liikkumavaraa on käytetty Suomen lainsäädännössä.

  ➔ Kopioston kanta on, että asiasta tulisi ensisijaisesti säätää direktiivillä.

- On huomattava, että niin satelliitti- ja kaapelidirektiivi kuin asetusehdotus koskevat ainoastaan toisessa jäsenvaltiosta peräisin olevien tv-lähetysten edelleen lähettämistä toisessa jäsenvaltiossa. On hyvä huomata, että direktiivi ja asetusehdotus eivät miltään osin koske kotimaisten tv-lähetysten edelleen lähettämistä kotimaassa. Tähän liittyen Suomen tekijänoikeuslakiin on 1.6.2015 palautettu komission virallisen huomautuksen seurauksena tekijöiden korvausoikeus siirtovelvoitteen alaisen edelleen lähettämisen osalta.

- Pakollinen kollektiivihallinnointi toisesta maasta peräisin olevien tv-lähetysten edelleen lähettämisen lisensioimiseen on sekä oikeudenhaltijoiden että käyttäjien kannalta myönteinen ja kannatettava. Käyttäjät saavat tällä tavalla turvan kolmansien osapuolten vaatimuksilta. Kollektiivihallinnoinnilla voidaan varmistaa se, että oikeudenhaltijat tosiasiassa saavat korvauksia heidän teostensa/esitystensä edelleen lähettämisestä toisessa jäsenvaltiossa.

- Teknologianeutraalisuus edelleen lähettämisen suhteen tuo samaa palvelua tarjoavat operaattorit tasavertaisen kohtelun piiriin. Tämä on omiaan lisäämään eurooppalaisen tv-sisällön saatavuutta toisissa jäsenvaltioissa ja hyödyttää siten operaattoreita, lähettäjäyhtiöitä, oikeudenhaltijoita ja EU-kansalaisia.

Alkuperämaaperiaate

- Kopiosto ei kannata alkuperämaaperiaatteen laajennusta asetusehdotuksessa esitetyllä tavalla, koska alkuperämaaperiaatteen laajentaminen saattaisi johtaa tilanteeseen, jossa
    - oikeuksia hankittaisiin sellaisissa alkuperämaissa, joissa oikeuksien suoja olisi heikoin ja joissa niistä maksettaisiin perusteetta alhaisempia hintoja verrattaessa niiden maiden hintatasoon, joissa teoksia tultaisiin käyttämään *(ns. race to the bottom -ilmiö)*.
    - lähettäjäyhtiöiden jo tällä hetkellä erittäin vahvaa neuvotteluasemaa suhteessa muihin oikeudenhaltijoihin perusteettomasti vahvistettaisiin. Kopiosto toteaa, että lähettäjäyhtiö voi jo tälläkin hetkellä hankkia oikeudet lähettää av-tuotantoja haluamiinsa EU-maihin.
    - av-tuotantoyhtiöt joutuisivat hankkimaan tekijöiltä Euroopan kattavat oikeudet, vaikka tuotantoyhtiön ei olisi tarkoitus toimia näin laajalla alueella.

➔ Kopiosto ei kannata alkuperämaaperiaatteen laajennusta asetusehdotuksessa esitetyllä tavalla.

Helsingissä, huhtikuun 4. päivänä 2018
Kopiosto ry

Valtteri Niiranen
toimitusjohtaja

Jukka-Pekka Timonen
varatoimitusjohtaja

Lisätietoja:

toimitusjohtaja Valtteri Niiranen, 0400 245 008 ja valtteri.niiranen@kopiosto.fi sekä varatoimitusjohtaja Jukka-Pekka Timonen, 040 722 8082 ja jukka-pekka.timonen@kopiosto.fi

Kopiosto ry on tekijöitä, esittäviä taiteilijoita ja kustantajia edustava tekijänoikeusjärjestö. Kopiosto edustaa erillisillä valtakirjoilla yli 50.000 kotimaista oikeudenomistajaa sekä vastavuoroisuussopimuksien perusteella ulkomaisia oikeudenomistajia. Kopiosto edistää ja valvoo tekijänoikeuslainsäädännön tarkoittamien oikeuksien haltijoiden yhteistä etua oikeuksien käyttöä koskevissa asioissa. Kopioston tehtäviin kuuluu muun muassa myöntää käyttölupia valokopiointiin, teosten digitaaliseen kopiointiin ja välittämiseen oppilaitoksissa ja tieteellisessä tutkimuksessa, opetustallennukseen sekä radio- ja televisio-ohjelmien edelleen lähettämiseen kaapeliverkossa ja yhteisantennijärjestelmissä.